

המשך סיפורו של אנוור אבו־ע"שה, שנפצע בהתנקשות המספר על לכידתו בידי השב"כ, חקירתו בכלא, גירושו

החוקר אמר:

כולם מדברים! "

אדבר בחקירה בחדר השני, יביאו אותי אליו. היום מכים אותי בקלות, בועטים בי ומי כריחים אותי שוב לשתות מי־מלח. אחר־כך מאלצים אותי לדחוף גפרור לתוך אבר המין, וזה גורם לי לבחילה נוראית, עד שאיני יכול להתאפק. מכריחים אותי ללקק את הקיא. אני מרגיש שאני מגיע לאפיסת כוחות, ובשובי לתא ממתין לי ואליד. המנסה לשכנע אותי שאיני מסוגל לסבול עוד. בפעם הראשונה מאז שנאסרתי אני מתחיל להרהר באפשרות שאולי בכל זאת אדבר. אני מיואש ומתחיל באמה לפחד. אני כבר לא מסוגל אפילו לשאת את מבטו של המענה.

21 ביולי: אחרי שלוש שעות של עינויים אני מגיע לאפיסת כוחות ומסגיר חבר. זוהי ללא ספק הטעות הגדול ביותר ששעשיתי בימי חיי, כי בגללי ישב חברי במשך ארבעה חודשים בכלא, ועונה אולי אפילו יותר קשה ממני. יתר על כן, הוא הגיע לפלסטין כדי לבקר את אמו, שחלתה בסרטן, והאם נפטרה 15 יום לפני שיתרו. לא נתנו לו אפילו להשתתף בהלווייה.

נתתי לו

את הנפעים

אחרי שהסגרתיו אותו, החזירו אותי לתאי, ושם — הפלא ופלא: באו לי הודיע לוואלדי שהוא עומד להיות מגורש, ושעליו לעזוב מיד לעמאן. נתנו לו שעה כדי להתכונן לצאת. ואז, באותו רגע, ביקשתי ממנו לקחת איתו את הנפעים שהיו מוסתרים כל הזמן בנעליי. הוא היסט קצת, ולקח אותם. חצי שעה אחרי שעזב הועברתי לבית־הסוהר בירושלים. שם חקרו אותי במשך שעות, עד 4 בבוקר. המענים היו רבים מאוד, וחלקם הגדול היו שיכור־רים. האחראי שלהם שמו יונס, ויש לו אגודל קטוע. לא יכולתי שלא להבחין בזה בזמן שסטר לי שוב ושוב. הוא ביקש לדעת מה בדיוק באתי לעשות בפלסטין הכבושה.

22 ביולי: שבת. אין חקירות, אין עינויים. אני נח.

23 ביולי: אחרי שאני נאלץ שוב לשתות מי־מלח, מענים אותי בחשמל. מכים אותי באגרופים ובמקלות על אבר המין. בערב לוקחים אותי לתא מספר 13, ושם אני פוגש למרבה הפתעתי חבר, שאותו אני מכיר היטב, ושמו באסם. הוא היה יחד איתי באלג'יר, ונעצר אף הוא בגשר אלנבי. לפני שאנחנו מתחילים לדבר אנחנו בודקים היטב את התא. כדי להיות

אותי. אחר־כך מאיים ג'וני שיעצור את אבי (שלא עסק מעולם בפוליטיקה) אם לא אדבר. אחרי שאני מסרב, הוא עובר למעשים ומענה אותנו. האחד מול עיני השני, אנחנו, כמוכן, עירומים לגמרי. אחרי אתה ממכותיו של ג'וני אני נופל על הארץ ומאבד את הכרתי למשך כמה דקות. המכות קורעות לי את הלחיים מן הפנים. הוא מכה אותי, לראשונה, על האוזניים, וממשיך במטר אינסופי של מכות במקל.

בסביבות 10 בערב מחזירים אותי לצינוק ואני מוצא שם אסיר, המתנהג אליי מאוד ברכות. אבי נמצא בצינוק שמולי, ואני יכול לראות אותו. כל זה כדי לשבור אותי.

למעשה, כשהחזירו אותי בערב לצינוק שלי, והסתהר ראה שכולם מלאים, הוא קרא למענה שלי ואמר לו שהצינוק שלי תפוס. אבו אל־עבד התחיל לגדף אותי כאילו היתה זו אשמתו, והתחיל לחפש מקום ששם יוכל לזרוק אותי. ליד הדלת של תא מס' 11 הוא גיראה מהסס, ואז אמר לי להיכנס.

התא היה קטנטן: 2 מטרים אורכו ופחות ממטר אחד רוחבו. ה"אסיר" שכבר נמצא שם נקרא ואליד. בתחילה הוא סירב לקבל אותי, וזה העציב אותי כי מאוד השתר קקתי למישהו שאיתו אוכל לדבר. בסופו של דבר השאירו אותי איתו, והדבר הראשון שהוא אמר לי היה שכל אסיר בסופו של דבר מדבר, ושהוא לא יספר לי כלום כי גם אני עלול להישבר ולספר לישראלים את מה שהוא גילה לי.

זה עורר את אמוני בו. הוא גם טיפל בי כשהתלוננתי על שילשול נוראי, שנגרם לי כתוצאה משתיית מי־מלח. נתן לי לעשן שני שלישי מהסיגריות שלו, סיפר לי על העינויים שהוא עבר והראה לי את הצלקות. האמנתי לו כי סימני כוויות הסיגריות שהיו לו נראו לי אמיתיים. גרנו ביחד עד ה־21 ביולי.

19 ביולי: מעירים אותי ב־4 וחצי בבוקר, מוציאים אותי לחצר ומתוים עלי מיקרה. מכריחים אותי לשתות מלח ש־

האסירים, שהעו לשאול אותי לשמי, הוכה. בערב שכבתי לישון בלי לגעת באוכל הקר שהביאו לי. ביום הראשון בבוקר קשרו את עיניי והעבירו אותי, יחד עם המיזוודה שלי, לכלא בחברון. הכרתי את הדרך למרות עיניי הקשורות — הרי נסעתי בה מאות פעמים בעבר. ב־16 ביולי, כשהגענו לכלא בחברון, לקחו ממני שוב את כל חפציי. או "ערכתי היכרות" עם מי שעתידיים היו לחקור אותי. אחד מהם, אבו אל־עבד, קיבל אותי בחיוך לעגני, הפשיט אותי והכניס אותי לאחד החדרים. במשך יותר משעתיים הוא דיבר אלי, ואחר־כך, במשך

14 ביולי 1973 יצאתי מעמאן לעבר גשר אלנבי. עזבתי את עמאן ב־3 לפנות בוקר, במונית־שירות. כ־2 קילומטר טרם לפני הגבול נמצאת עמדה ירדנית. שם צריך למלא טופס־ייצוא, ואז לוקח אותך האוטובוס עד לגשר. אחרי שעוברים את הגשר יש לעלות על אוטובוס נוסף, כדי להגיע לעמדה הישראלית. הנמצאת במרחק של כמה מאות מטרים משם. וכאן התחילו הצרות שלי. החייל שתפ־קידו היה להחתים את טופסי הכניסה גילה ששמי מופיע ברשימה השחורה. הוא הורה לי להמתין והכניס אותי לתוך משרד. שעה מאוחר יותר הגיעו שני גברים לובי

ההורים של אנוור אבו־ע"שה, כפי שצולמו לפני שבוע בחברון. האב ממשיך לנהוג באוטובוס בקו חברון־ירושלים, בדיוק כפי שעשה לפני 30 שנה. ההורים לא ראו את בנם מאז 1974, כאשר גורש מחברון והפך נע ונד בעולם המערבי.

6 או 7 שעות, היכה אותי. הוא היכה אותי על אבר המין וסטר לי. החקירה הרא־שונה הזאת היתה נסבלת, וכשהחזירו אותי לצינוק היה לי מוראל די גבוה, כי האמנתי שאוכל לסבול את הכאב ללא קושי.

מי־מלח

וקיא

17 ביולי: אבו אל־עבד חוקר אותי שוב. הפעם הוא עובד עלי עם מקל. אני עירום (האסיר תמיד עירום בזמן העינויים). חוץ משנינו נוכח בחדר אדם נוסף. אני מתרשם שזוהו מישהו הולמד כיצד יש לענות את האסירים. אני חוטף מכות אגרוף רבות ומכריחים אותי להישאר במשך זמן רב בתנוחות מעייפות (מרימים כיסא־בידיים ישרות ונשארים עומדים על רגל אחת).

שי אורחית, והכניסו אותי למישרד אחר, שנמצא מאחורי המישרד הראשון. המישר רד הזה היה דווקא נעים. בזכות המזגן שפעל בו (בחוף שרר חום של 40 מעלות). מכיוון שהייתי בין העצורים הראשונים נאלצתי להמתין עד שמכונת־האסירים תתמלא. בינתיים עשו עלי חיפוש מדוקדק ביותר, ולא מצאו שום דבר. נסענו ליריחו, שם נעצרנו ליד עמדה צבאית והחלפנו מכונית. הנהג, שדיבר ערבית רהוטה, התיחל להטיף לי מוסר, ענית לו שלא עשיתי כלום.

בערב הגענו לכלא של ירושלים. לקחו ממני את כל חפציי, כולל מיזוודה מלאה במתנות לבני משפחתי, והכניסו אותי לתא מס' 2. בחוף זרחה עוד השמש, אבל אני שכבתי לישון והתעוררתי רק למחרת בבוקר. הביאו לי ארוחת־בוקר. שלא נגעתי בה, ונרדמתי שוב. בשבת אחרי־הצהריים, בשעת הטיוול שאני לא הייתי זכאי לו, הורו לאסירים להתרחק למרחק של 10 מטרים מתאי, שהשקיף על החצר. אחד

המושל הצבאי הניח לפניי שלושה דפים לבנים וציווה: תחחום או שתישאך כה!

דולל במעט מים, וזה גורם לי להקיא. אז מכריחים אותי ללקק את הקיא. אני מקיא שוב. לסיים עלי לנגב את הכל בכגדים שלי, וללבוש אותם.